

Puntdevista 33. El català és el nostre signe d'identitat (25/2/2018)

Fa prop d'un any i mig ja vaig escriure sobre el paper i necessitat del català a la nostra escola (puntdevista 4), però, tristament, el tema segueix vigent i en aquests moments és necessari renovar el compromís vers l'escola catalana, davant els atacs i les amenaces que segueix rebent dels qui tenen la mentalitat d'unificació excloent. Si la reiteració de les seves fal·làcies acaba calant en la gent ignorant, i els serveix de coartada per aplicar mesures coercitives vers el nostre sistema educatiu, per la nostra banda ens cal repetir una i altra vegada la necessitat i les evidències que avalen el paper que la nostra llengua ha de tenir en la nostra escola.

Benvinguts siguin resultats com els darrerament fets públics sobre les notes de castellà en les proves de selectivitat, on Catalunya es comparava amb altres territoris que tenen llengua cooficial, si bé son resultats que no es poden comparar de cap manera, perquè les proves i els criteris de qualificació no són els mateixos arreu. Ara bé, si haguessin estat baixos els haurien fet servir igualment per atacar el nostre sistema educatiu. Hi ha altres resultats més fiables, en proves iguals per a tot l'estat i confeccionades pel propi ministeri, que mostren que els alumnes catalans dominen la llengua oficial de l'estat al mateix nivell que el promig dels espanyols.

Però tot això ja ho saben. La qüestió fonamental per la qual l'escola a Catalunya ha de ser una escola catalana és la mateixa que justifica que l'escola a Dinamarca sigui en danès, o a Suècia en suec, o a Ginebra en francès, o a Castella en castellà. Es tracta de defensar una cultura que té la llengua com a component fonamental, i que necessita del seu tractament en la institució escolar durant els anys d'ensenyament obligatori, com a garantia de pervivència. Això al marge que hi hagi altres llengües que són presents en els llocs indicats i que resulten necessàries per la vida actual. A cap unionista espanyol excloent se li ocorre discutir la llengua de l'escola en aquells llocs. Així, per exemple, no discuteixen que a Andorra les escoles tinguin al català com a llengua de comunicació ordinària. I encara n'hi ha que es pregunten per què volem un estat propi?

La llengua no és solament una eina de comunicació social, també és una forma d'estructurar el pensament i d'interpretar la realitat. Per això les cultures consolidades desenvolupen una llengua específica, que els permet aquesta interpretació pròpia i diferenciada. Quan es perd una llengua es perd una cultura diferenciada. I això és precisament el que volen els qui desitgen un català marginal, perquè saben que sense la nostra llengua perdem allò que ens fa diferents. Per què sinó els polítics que volen demostrar la seva identificació amb un model espanyolista uniformista utilitzen profusament el castellà? Ho fan per demostrar que no tenen una identitat diferent en el marc de la concepció d'un estat, una llengua i una cultura, la que representa el castellà, la que es significa en la "fiesta nacional", el "baile español", etc. Per què sinó s'utilitza la lletra "Ñ"

com a símbol d'identitat espanyola en actes i missatges internacionals que organitza l'estat?

I nosaltres sabem que situar la nostra llengua en el mateix plànol que el castellà, que té tota la força de la demografia, del poder, al seu costat, en una teòrica situació de "bilingüisme equilibrado", significa la mort de la llengua dèbil, de la pròpia de Catalunya, el català. Perquè en situacions de diglòssia, la llengua dèbil és la que surt pendent. No es vàlida l'afirmació que el català ha resistit segles de marginació i ha perdurat fins avui. Els nous temps plantegen noves exigències als idiomes que volen sobreviure en un món globalitzat, tecnificat, de forta confluència multicultural i, per tant, multilingüe. En aquest context les llengües minoritàries estan condemnades a desaparèixer o a quedar en situació merament residual, que finalment portarà a la seva desaparició, a menys que incorporin els nous i, especialment, els seus descendents.

Si la nostra escola no facilita el coneixement i l'hàbit d'ús del català a les properes generacions, especialment a tots els nous, car som un país d'àmplia diversitat i d'acollida, la nostra llengua i la cultura que representa desapareixerà. I per a molts l'escola és l'únic lloc on la nostra llengua hi és present de manera àmplia i culta. Sense la nostra llengua què ens identificarà com a cultura, els castellers, els calçots, la sardana? Així s'explica la persecució de la llengua pròpia al País Valencià, a les Balears, ..., de manera que al no compartir la llengua no compartirem la cultura ni la identitat diferenciada.

I és clar que solament preocupa la marginació i desaparició del català als catalans compromesos i defensors de la pròpia identitat. És el mateix que pensen els porto-riquenys – encara que la seva llengua sigui fruit del colonialisme castellà – respecte el ampli i poderós anglès amb què conviuen, o el cas equivalent dels quebequesos en Canadà. Defensar una escola catalana suposa defensar la nostra pervivència com a nació i cultura diferenciada, no excloent, sinó tan legítima com les altres. Algú ho dubte?

Jaume Sarramona

(www.sarramona.net)